

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Wiedzy o Społeczeństwie dla uczniów gimnazjów województwa śląskiego w roku szkolnym 2013/2014

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Etap: rejonowy
Data: 15 stycznia 2014
Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia:

1. Na stronie tytułowej w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 8 stron (zadania 1-21).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem **X bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem **X** i zaznacz inną odpowiedź znakiem **X**.
7. Zadania np. z luką, na dobieranie lub innego typu, wykonuj zgodnie z poleceniem.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **60**
Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: **51**

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	1	1	1	1	1	1	3	1	5	4	2	3	4	4	5	6	1	4	5	6	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																						

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący -
2. Członek -
3. Członek -

W zadaniach od 1 do 7 zaznacz **jedną** prawidłową odpowiedź.

Zadanie 1. (0-1)

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wybierany jest w wyborach

- A. powszechnych, bezpośrednich
- B. powszechnych, pośrednich
- C. bezpośrednich, jawnych
- D. proporcjonalnych, powszechnych.

Zadanie 2. (0-1)

Powoływanie Rzecznika Praw Obywatelskich to funkcja parlamentu o charakterze

- A. kontrolnym
- B. ustawodawczym
- C. kreacyjnym
- D. ustrojodawczym

Zadanie 3. (0-1)

Wojewoda jest w województwie przedstawicielem

- A. Starosty
- B. Marszałka województwa
- C. Rady Ministrów
- D. Prezydenta RP

Zadanie 4. (0-1)

Rada Gminy posiada kompetencje

- A. kontrolne
- B. tradycyjne
- C. sędziowskie
- D. ustrojodawcze

Zadanie 5. (0-1)

Jednostką pomocniczą w gminie wiejskiej jest

- A. dzielnica
- B. sołectwo
- C. osiedle
- D. wieś

Zadanie 6. (0-1)

Organ wykonawczy w powiecie jest

- A. mianowany przez wojewodę za zgodą premiera.
- B. wybierany w wyborach bezpośrednich przez obywateli.
- C. wybierany w wyborach pośrednich przez Radę Powiatu.
- D. mianowany przez burmistrza.

Zadanie 7. (0-1)

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, wymiar sprawiedliwości sprawują

- A. Sądy i Trybunały, sądy powszechne, sądy wojskowe
- B. Sąd Najwyższy, Trybunał Stanu, Trybunał Konstytucyjny, sądy powszechne
- C. Sąd Najwyższy, sądy powszechne, sądy administracyjne oraz sądy wojskowe
- D. sądy powszechne, sądy wojskowe i sądy administracyjne

Zadanie 8. (0-3)

Rozstrzygnij czy poniższe zdania dotyczące **Trybunału Konstytucyjnego** są prawdziwe czy fałszywe, wpisując do tabeli odpowiednio P- prawda, F- fałsz.

	Zdanie	Prawda/Fałsz
A.	Rozstrzyga spory kompetencyjne pomiędzy centralnymi konstytucyjnymi organami państwa.	
B.	Orzeka w sprawach zgodności z Konstytucją orzeczeń Sądu Najwyższego.	
C.	Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego nie są ostateczne i nie mają mocy powszechnie obowiązującej.	

Zadanie 9. (0-1)

Podaj **pełną** nazwę miejsca publikacji ustaw uchwalonych przez Parlament i podpisanych przez Prezydenta RP.

Zadanie 10. (0-5)

Podaj nazwy konstytucyjnych zasad wymiaru sprawiedliwości. Wybierz nazwy spośród poniżej podanych. Zasady: apolityczności sędziów, instancyjności, jawności postępowania sądowego, niezawisłości sędziów, niezależności władzy sądowniczej, udziału czynnika społecznego w wymiarze sprawiedliwości.

A. Od wyroku sądu rejonowego przysługuje odwołanie do sądu okręgowego.

Zasada:

B. Sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu podlegają tylko konstytucji i ustawom.

Zasada:

C. Sędzia nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego.

Zasada:

D. Zagwarantowana jest możliwość dostępu publiczności do sali sądowej.

Zasada:

E. W rozprawach sądów I instancji w składzie sędziowskim zasiadają ławnicy.

Zasada:

Zadanie 11. (0-4)

Wpisz do tabeli nazwy organów wykonawczych w podanych jednostkach samorządu terytorialnego.

	Jednostka samorządu terytorialnego	Organ wykonawczy
A.	Gmina wiejska	
B.	Gmina miejska do 100 tysięcy mieszkańców.	
C.	Gmina miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców.	
D.	Miasto na prawach powiatu.	

Zadanie 12. (0-2)

Na podstawie fragmentu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Art. 158.

1. Sejm wyraża Radzie Ministrów wotum nieufności większością ustawowej liczby posłów na wniosek zgłoszony przez co najmniej 46 posłów i wskazujący imiennie kandydata na Prezesa Rady Ministrów. Jeżeli uchwała została przyjęta przez Sejm, Prezydent Rzeczypospolitej przyjmuje dymisję Rady Ministrów i powołuje wybranego przez Sejm nowego Prezesa Rady Ministrów, a na jego wniosek pozostałych członków Rady Ministrów oraz odbiera od nich przysięgę

A. Podaj termin, jakim określa się opisane w art. 158 wotum nieufności

.....

B. Podaj liczbę głosów niezbędnych, aby odwołać RM zgodnie z art. 158 Konstytucji.

.....

Zadanie 13. (0-3)

Na podstawie Art. 154 i 155 Konstytucji RP oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

Art. 154.

1. Prezydent Rzeczypospolitej desygnuje Prezesa Rady Ministrów, który proponuje skład Rady Ministrów. Prezydent Rzeczypospolitej powołuje Prezesa Rady Ministrów wraz z pozostałymi członkami Rady Ministrów w ciągu 14 dni od dnia pierwszego posiedzenia Sejmu lub przyjęcia dymisji poprzedniej Rady Ministrów i odbiera przysięgę od członków nowo powołanej Rady Ministrów.
2. Prezes Rady Ministrów, w ciągu 14 dni od dnia powołania przez Prezydenta Rzeczypospolitej, przedstawia Sejmowi program działania Rady Ministrów z wnioskiem o udzielenie jej wotum zaufania. Wotum zaufania Sejm uchwała bezwzględną większością głosów w obecności, co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.
3. W razie niepowołania Rady Ministrów w trybie ust. 1 lub nieudzielenia jej wotum zaufania w trybie ust. 2 Sejm w ciągu 14 dni od upływu terminów określonych w ust. 1 lub ust. 2 wybiera Prezesa Rady Ministrów oraz proponowanych przez niego członków Rady Ministrów bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Prezydent Rzeczypospolitej powołuje tak wybraną Radę Ministrów i odbiera przysięgę od jej członków.

Art. 155.

1. W razie niepowołania Rady Ministrów w trybie art. 154 ust. 3 Prezydent Rzeczypospolitej w ciągu 14 dni powołuje Prezesa Rady Ministrów i na jego wniosek pozostałych członków Rady Ministrów oraz odbiera od nich przysięgę. Sejm w ciągu 14 dni od dnia powołania Rady Ministrów przez Prezydenta Rzeczypospolitej udziela jej wotum zaufania większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.
2. W razie nieudzielenia Radzie Ministrów wotum zaufania w trybie określonym w ust. 1, Prezydent Rzeczypospolitej skraca kadencję Sejmu i zarządza wybory.

A. Podaj, nazwę konstytucyjnego organu państwa, który po wyborach wyznacza premiera.

.....
B. Opisz sytuację, w której Sejm RP ma prawo wybrać premiera.

.....
C. Opisz sytuację, w której Prezydent RP skraca kadencję sejmu.

Zadanie 14. (0-4)

Na podstawie fragmentu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wykonaj polecenia.

Art. 219.

1. Sejm uchwała budżet państwa na rok budżetowy w formie ustawy budżetowej.
2. Zasady i tryb opracowania projektu budżetu państwa, stopień jego szczegółowości oraz wymagania, którym powinien odpowiadać projekt ustawy budżetowej, a także zasady i tryb wykonywania ustawy budżetowej określa ustawa.
3. W wyjątkowych przypadkach dochody i wydatki państwa w okresie krótszym niż rok może określać ustawa o prowizorium budżetowym. Przepisy dotyczące projektu ustawy budżetowej stosuje się odpowiednio do projektu ustawy o prowizorium budżetowym.
4. Jeżeli ustawa budżetowa albo ustawa o prowizorium budżetowym nie weszły w życie w dniu rozpoczęcia roku budżetowego, Rada Ministrów prowadzi gospodarkę finansową na podstawie przedłożonego projektu ustawy.

Art. 220.

1. Zwiększenie wydatków lub ograniczenie dochodów planowanych przez Radę Ministrów nie może powodować ustalenia przez Sejm większego deficytu budżetowego niż przewidziany w projekcie ustawy budżetowej.
2. Ustawa budżetowa nie może przewidywać pokrywania deficytu budżetowego przez zaciąganie zobowiązania w centralnym banku państwa.

Art. 221.

Inicjatywa ustawodawcza w zakresie ustawy budżetowej, ustawy o prowizorium budżetowym, zmiany ustawy budżetowej, ustawy o zaciąganiu długu publicznego oraz ustawy o udzielaniu gwarancji finansowych przez państwo przysługuje wyłącznie Radzie Ministrów.

Art. 222.

Rada Ministrów przedkłada Sejmowi najpóźniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem roku budżetowego projekt ustawy budżetowej na rok następny. W wyjątkowych przypadkach możliwe jest późniejsze przedłożenie projektu.

Art. 223.

Senat może uchwalić poprawki do ustawy budżetowej w ciągu 20 dni od dnia przekazania jej Senatowi.

Art. 224.

1. Prezydent Rzeczypospolitej podpisuje w ciągu 7 dni ustawę budżetową albo ustawę o prowizorium budżetowym przedstawioną przez Marszałka Sejmu. Do ustawy budżetowej i ustawy o prowizorium budżetowym nie stosuje się przepisu art. 122 ust. 5.
2. W przypadku zwrócenia się Prezydenta Rzeczypospolitej do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy budżetowej albo ustawy o prowizorium budżetowym przed jej podpisaniem, Trybunał orzeka w tej sprawie nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku w Trybunale.

Art. 225.

Jeżeli w ciągu 4 miesięcy od dnia przedłożenia Sejmowi projektu ustawy budżetowej nie zostanie ona przedstawiona Prezydentowi Rzeczypospolitej do podpisu, Prezydent Rzeczypospolitej może w ciągu 14 dni zarządzić skrócenie kadencji Sejmu.

Art. 226.

1. Rada Ministrów w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego przedkłada Sejmowi sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej wraz z informacją o stanie zadłużenia państwa.
2. Sejm rozpatruje przedłożone sprawozdanie i poznaniu się z opinią Najwyższej Izby Kontroli podejmuje, w ciągu 90 dni od dnia przedłożenia Sejmowi sprawozdania, uchwałę o udzieleniu lub o odmowie udzielenia Radzie Ministrów absolutorium.

Rozstrzygnij, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe, wpisując odpowiednio P- prawda, F- fałsz.

	Zdanie	Prawda/Fałsz
A.	Jedynym podmiotem, który ma prawo wystąpić do Sejmu z projektem ustawy budżetowej jest Rada Ministrów.	
B.	Prezydent nie może zawetować ustawy budżetowej.	
C.	Senat może odrzucić projektu ustawy budżetowej zwykłą większością głosów.	
E.	Projekt ustawy budżetowej musi być najpóźniej przedłożony sejmowi we wrześniu.	

Zadanie 15. (0-4)

A. Podaj nazwy dwóch województw, w których siedziba wojewody i sejmiku wojewódzkiego znajdują się w różnych miastach.

B. Zaznacz krzyżykiem na mapie wymienione przez siebie województwa.

<https://www.google.pl/search?q=mapa+wojew%C3%B3dztw+polski>

Zadanie 16. (0-5)

A. Napisz pod ilustracjami przedstawiającymi logo partii ich pełną polską nazwę.

.....

.....

.....

.....

B. Wypisz skróty tych partii, które obecnie tworzą koalicję rządową.

Zadanie 17. (0-6)

Wpisz do tabeli imię i nazwisko polityka przedstawionego na zdjęciu oraz pełnioną przez niego funkcję. Informację wybierz z poniżej podanych.

Roman Giertych, Jarosław Kaczyński, Donald Tusk, Bronisław Komorowski, Ewa Kopacz, Anna Mucha, Janusz Palikot.

Marszałek Senatu, Prezes Rady Ministrów, Prezydent RP, Marszałek Sejmu.

		Imię i nazwisko	Pełniona funkcja
A.			
B.			
C.			

Zadanie 18. (0-1)

Na podstawie lektury *R. Grodzki, Polska polityka zagraniczna w XX i XXI wieku*, podaj nazwę polskiej jednostki uczestniczącej w operacji zarówno w Iraku jak i w Afganistanie.

Nazwa jednostki

Zadanie 19. (0-4)

Na podstawie lektury *Ustrój Polityczny RP w świetle konstytucji z 1997 roku*, pod. red. Wiesława Skrzydło oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

(...) W Polsce w 1991 r. w wyniku tych wyborów w składzie Sejmu znaleźli się przedstawiciele aż 24 ugrupowań politycznych z czego aż siedem dysponowało zaledwie jednym mandatem. Tego typu niekorzystnym zjawiskom można przeciwdziałać m.in. przez wprowadzenie tzw. klauzul zaporowych, czyli ustalenie minimum niezbędnego poparcia wyborców do uzyskania reprezentacji parlamentarnej. Pozwala to wyeliminować z gry partie najsłabsze, niemające większego poparcia opinii publicznej.

A. Podaj nazwę systemu wyborczego, który **sprzyja** powstaniu tak dużego rozbitcia politycznego.

.....

B. Podaj zaletę tego systemu wymienioną w lekturze.

.....

C. Wpisz do tabeli, ile wynoszą w Polsce tzw. klauzule zaporowe dla komitetów wyborczych partii politycznych i koalicyjnych komitetów wyborczych w wyborach do Sejmu.

komitet wyborczy partii politycznej	
koalicyjny komitet wyborczy	

Zadanie 20. (0-5)

Na podstawie lektury *Ustrój Polityczny RP w świetle konstytucji z 1997 roku*, pod. red. Wiesława Skrzydło oraz wiedzy własnej wykonaj polecenia.

A. Wyjaśnij, co oznacza równość wyborów w sensie formalnym, a co w sensie materialnym.

.....

B. Spośród zasad wyborów demokratycznych wymień trzy, które obowiązują we wszystkich typach wyborów w Polsce.

.....

Zadanie 21. (0-6)

Na podstawie lektury *R. Grodzki, Polska polityka zagraniczna w XX i XXI wieku* wymień po dwa problemy ekonomiczne, historyczne i polityczne w stosunkach polsko - rosyjskich.

A. Polityczne

1.....

2.....

B. Historyczne

1.....

2.....

C. Gospodarcze

1.....

2.....